Юність викриває імперіалізм

Потрапити на концерти, що давали в Кіровограді відомі майстри сцени — народний артист СРСР Д. Гнатюк, народний артист УРСР А. Сова, заслужений артист УРСР Г. Ельтерін та молоді артисти Г. Яриш, С. Маганов та В. Герасимчук, було не так просто. І не лише тому, що молодь любить мистецтво, а й тому, що кожний із присутніх знав, що кошти від цих організованих обкомом комсомолу концертів підуть у фонд солідарності з молоддю, що бореться проти імперіалізму.

Концерти пройшли з успіхом. Після одного з них наш кореспондент зустрівся з Д. Гнатюком. Дмитро Гнатюк на згадку нашим читачам дав автограф. До його добрих побажань приєдналася і Ганна Яриш, яку ви бачите на фото внизу.

Фото Ю. ЛІВАШНИКОВА.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Комсомольський прожектор

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМУ

СУБОТНІЙ ВИПУСК

Рік видання XIII
№ 34 (1514).

СУБОТА, 18 березня 1972 р.

Ціна 2 коп.

ОУНБ ім. Д.І. Чижевського

15 КВІТНЯ — КОМУНІСТИЧНИЙ СУБОТНИК

„ВИКОНАЄМО ДВА ЗАВДАННЯ!“

Нині у всіх цехах нашого заводу проходять збори, на яких комсомольці і молодь підприємства обговорюють заклик москвичів провести 15 квітня комуністичний суботник, присвячений 102-й річниці з дня народження В. І. Леніна та 50-річчю утворення СРСР.

На зборах молодих виробничників механоскладального цеху № 1 бригадир комсомольсько-молодіжної бригади імені XVI з'їзду ВЛКСМ та імені XXIV з'їзду КПРС електрозварник Віктор Недопас закликав молодих трудівників цеху у день суботника працювати при найменших затратах матеріальних ресурсів і показати найвищу продуктивність праці. Сам Віктор Недопас разом з Василем Колодійчуком, Валентином Марковим, Леонідом Терещенком та Олександром Кеслером зобов'язався виконати виробниче завдання на 200 процентів.

Молоді виробничники ливарного цеху сірого чавуну дали слово в день суботника перевиконати завдання і виготовити литва на 4 тонни більше, ніж передбачено планом.

Робітники метизного цеху до 15 квітня підготують комплект деталей на кукурудзяні сівалки. В день суботника комсомолка Валентина Попова зобов'язалася виконати виробниче завдання на 150 процентів, Василь Ільницький — на 170.

Вже зараз у цехах, на дільницях створені штаби по проведенню комуністичного суботника. Робота планується так, щоб 15 квітня дати країні якомога більше зернових, кукурудзяних та бурякових сівалок.

С. ВИШНИЦЬКИЙ,
заступник секретаря завкому комсомолу заводу «Червона зірка».

КОМСОМОЛЬСЬКІ АГРЕГАТИ — НАПОГОТОВІ

У всеозброєнні зустрічають посівну хлібороби Долинського району. У всіх господарствах добре підготовлено посівну техніку, закінчено роботи по підживленню озимих, закриттю вологи.

Велику допомогу хліборобам під час сівби нададуть комсомольці і молодь району. У багатьох господарствах працюватимуть комсомольсько-молодіжні посівні агрегати. Найбільше їх створено у колгоспі «Дружба» — вісім. По два — у колгоспах імені Щорса, «Ленінський шлях», імені XX з'їзду КПРС. Всього у районі створено 17 комсомольсько-молодіжних посівних агрегатів.

Ю. СТОРЧАК.

НАШІЙ МАРЦІ — ЯКІСТЬ

РІСТ добробуту і культурного рівня життя радянського народу викликає підвищений попит на товари широкого вжитку відмінної якості. А в теперішніх умовах поняття «краще» неодмінно включає і «більше».

Постанова ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР про збільшення випуску товарів народного споживання вимагає, щоб якість продукції стала одним з головних показників оцінки діяльності кожного промислового підприємства.

Боротьба за якість нерозривно зв'язана з технічним переозброєнням виробництва, впровадженням прогресивної технології і нових матеріалів. Це дійовий шлях економії матеріальних і грошових ресурсів, росту ефективності виробництва. Ось у цьому напрямку спрямовують свій пошук конструктори, спеціалісти, раціоналізатори, комсомольські активісти дослідно-експериментального заводу «Більшовик».

Першочергове завдання — знайти вразливі місця виробництва, дороги, які відкриті для браку. Одна з таких — відсутність хімічної лабораторії. Досі ми користуємось послугами лаборантів «Червоної зірки». Хімічний аналіз чавуну і сталі надходить на наш завод із запізненням на 2—3 дні. А це означає, що коли метал не відповідає технологічним вимогам, цехи протягом двох днів одержують відливки з підвищеним процентом браку. Як бачимо, час — це теж складова якості.

Потребує нового обладнання механоскладальний цех. Існуюча нині технологія виробництва м'ясорубок не відповідає вимогам і гальмує поліпшення якості продукції.

Зрозуміло, заводський колектив, знайшовши вразливі місця, не залишається байдужим. На всіх ділянках розробляються конкретні заходи для ліквідації недоліків у конструктивному і технологічному планах. У другому кварталі цього року стане до ладу машина відливки під тиском, безконвейєрна мийна машина, потокова лінія зварки м'ясорубок, гальванічна дільниця оцинкування деталей. Буде встановлено вісім автоматів для регулювання температури відливання та ряд інших новинок, які дозволять скоротити затрати ручної праці, удосконалити технологічний процес і таким чином поліпшити якість продукції, підвищити продуктивність праці.

Завод розробляє нову модель м'ясорубки з вакуумним присосом замість гвинтового затискача, а це також — плюс до якості, полегшення господаркам, економія їхнього часу.

Приємно зазначити, що в боротьбу за якість продукції активно включились молоді заводчани. Кожен член ВЛКСМ вважає справою честі відмінно скласти Ленінський залік. Ось чому молоді робітники в особистих комплексних планах враховують і те, як і в якій мірі вони відстоюватимуть честь заводської марки. В усіх планах є спільний пункт: здати продукцію відділові технічного контролю з першого подання. І саме так здають 98 процентів своєї продукції комсомольці механоскладального. Контролери впевнені, що коли роботу виконували токарі Микола Гупало, Мирослава Жовганюк, Федір Кравченко, слюсар-складальник Станіслав Хомутенко, значить робота виконана відмінно.

Комсомольсько - молодіжні бригади включились у змагання під девізом «Якість продукції — запорука успіху». Штаб «Комсомольського прожектора» здійснює рейди по цехах і результати перевірок відображає у чергових випусках стінівок.

Щотижня на заводі відбувається день якості. Цей день примушує кожного молодого робітника з особливою силою відчути особисту відповідальність за те, що вийшло із заводських цехів і потрапило на прилавки магазинів.

Пошук внутрішніх резервів для дострокового виконання п'ятирічки, поліпшення якості продукції — завдання, на розв'язання яких спрямовані об'єднані зусилля всього заводського колективу.

І. ШАРАПОВ,
начальник техвідділу Кіровоградського заводу «Більшовик».

ТУРБОТУ — ХЛІБНОМУ ПОЛЮ

ЕКІПАЖІ ГОТОВІ

Нинішня зима була малосніжною, з різкими перепадами температур. Не радує хліборобів і весна: у першій половині березня дні стояли морозні, вітряні, а зараз, хоч і пригріло сонце, дні теплі, вночі ж — температура падає нижче нуля. Це значно ускладнює проведення весняно-польових робіт, зменшується вміст вологи у грунті.

Погані погодні умови не сприяли якісному збереженню озимини — частину посівів доведеться пересівати. Для хліборобів району, де значну долю валового збору зернових дають озимі, це збільшить обсяг робіт. Навіть при ідеальній погоді механізаторам доведеться мінімум декілька днів затратити на додаткові роботи. А відомо: весняний день рік годує. Затримаєш строки сівби — втратиш вологу, а це у свою чергу приведе до зниження урожаю.

Механізатори старанно готувалися до сівби. У переважній більшості господарств достроково підготовлено посівну техніку, закінчено підживлення озимих, повним ходом іде закриття вологи.

Щороку механізатори нашого району одними з перших на Кіровоградщині розпочинають посівну кампанію. Нинішнього року — теж. Вже 4 березня, коли стояли перші теплі дні, хлібороби колгоспу імені Куйбишева та імені Петровського розпочали сіяти ячмінь. Правда, засіяно у кожному господарстві невеликі площі — по 15—30 гектарів.

Нас дуже хвилює становище з посівами озимих. В районі ними зайнято 23 162 гектари. Пересівати доведеться значну кількість. Особливо чималі площі у колгоспі імені Петровського, на Сагайдацькій птахофабриці. Безперечно, це негативно вплине на урожай. У нинішньому році хлібороби району взяли зобов'язання виростити по 26,8 центнера озимих на кожному гектарі. Якщо пересівати лише ячменем, то план валового збору зерна дуже важко виконати. Резервом тут повинна стати кукурудза. У нинішніх умовах у всіх господарствах на цю культуру покладають великі надії. Підраховано, що за таких погодних умов на кожному гектарі можна виростити дорідний урожай. Тому великі площі будемо пересівати нею. Наприклад, у тому ж колгоспі імені Петровського, на Сагайдацькій птахофабриці кукурудзою буде зайнято понад 50 процентів площ, де вимерзли озимі. В районі — понад 4500 гектарів.

Можливо, на деяких площах озимі відійдуть. Їх будемо частково досівати ярими. Нині агрономи господарств ведуть повторну діагностику. Але вже сьогодні механізатори підготувалися виконати максимум робіт.

Минулого тижня підбито підсумки взаємоперевірки між господарствами. Наслідки відрадні. Вся техніка підготовлена добре. Площі озимих, які збереглися, повністю підживлені. Зашлейфовано понад 30 тисяч гектарів зябу. На решті 11 тисяч гектарів роботи будуть закінчені у найближчі дні.

Значення якості посівного зерна відомо кожному. Посівний матеріал у господарствах району підготовлений добре, у грунт ляже добірне зерно. Понад 90 процентів насіння першого класу, а у колгоспах імені Петровського, «Заповіт Ілліча», імені Карла Маркса, «Більшовик», радгоспі імені Димитрова — 99 процентів. Близько 12 тисяч центнерів посівного зерна вже протруєно. Решта оброблятиметься перед самим висівом.

Активну участь у посівній кампанії братимуть комсомольці і молодь району — близько 600 трактористів, шоферів, механізаторів. У чеканні цієї події молоді хлібороби комсомольсько-молодіжної бригади колгоспу імені Петровського, комсомольсько-молодіжні групи колгоспу імені Енгельса, радгоспу імені Димитрова, інших господарств. На період посівної у районі створено 19 комсомольсько - молодіжних посівних екіпажів.

А. МЕЛЬНИК,
головний агроном Устинівського районного управління сільського господарства.

Побузький нікелевий — будова комсомольська

Поспішають будівельники Побузького нікелевого комбінату, адже наближаються строки здачі в експлуатацію першої черги підприємства. На два дні раніше строку зобов'язалася змонтувати конвертор № 2 комсомольсько-молодіжна бригада будівельного управління № 200 тресту «Запоріжметалургмонтаж», де бригадиром Володимир Шмаровоз. 13 березня монтаж цього конвертора в плавильному цеху закінчено. А комсомольсько-молодіжна бригада арматурників О. В. Веліта план п'яти років виконала за три з половиною. Її щомісячні виробничі показники — 160 — 165 процентів завдання.

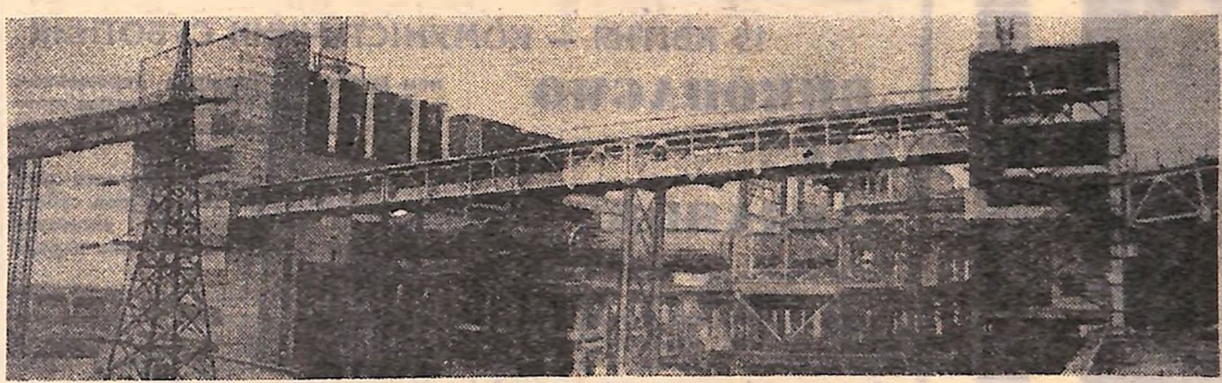

На фото: в центрі — загальний вигляд будівництва Побузького нікелевого заводу, вгорі — один із кращих слюсарів-монтажників комсомольсько-молодіжної бригади Володимира Шмаровоза Анатолій ЧАБАН, внизу — арматурниця комсомолка Ганна ЗІНЧЕНКО з бригади О. В. Веліта.

Фото П. АРЧИКОВА, М. ГЕЛЬМАНА, В. КОВПАКА.

ПРОПОНУЄ «МОЛОДЬ»

ДО ЮВІЛЕЮ ЮНИХ ЛЕНІНЦІВ

У травні 1972 року червоногалстучна піонерія нашої країни відзначатиме своє свято — 50-річчя Всесоюзної піонерської організації імені Володимира Ілліча Леніна. До цієї знаменної дати в житті юних піонерів видавництво Центрального Комітету комсомолу України «Молодь» випустить два ювілейних подарункових видання. Одне з них — гарно оформлена кишенькового формату книжечка «Ростіть комуністами», в якій вміщено статті, промови, листи Н. К. Крупської, звернені до дітей. Надія Костянтинівна була великим другом піонерів та школярів і її настанови про те, яким повинен бути піонер Країни Рад, не втратила свого значення і в наш час.

Друга книжечка «Червоні квіти» — це антологія піонерської поезії та прози, упорядкована за матеріалами однойменного журналу, який було засновано у 1923 році. До видання увійшли також вірші та оповідання, видруковані в інших журналах «Більшовиченята», «Пролетарська освіта», «Плужанин», «Молодий більшовик». Серед авторів «Червоних квітів» — Степан Дністренко, Євген Крашаниця, Гео Шкурупій, Василь Теренна, Юрій Жиико, Юрій Яновський, Петро Панч, Варвара Чередниченко та багато інших імен.

Ювілейні видання «Молоді» з'являються на полицях книгарень вже цього місяця.

НОВІ ПРАВИЛА ПРИЙОМУ ДО ВУЗІВ

Міністерство вищої і середньої спеціальної освіти СРСР затвердило нові правила прийому до вищих учбових закладів країни. Вони торкнулися насамперед форми добору молоді у вищу школу — конкурсного змагання абітурієнтів.

У затверджених правилах прийому ліквідовано поділ дисциплін вступних екзаменів на профілюючі і непрофілюючі. До загальної кількості конкурсних балів, одержаних на вступних екзаменах, тепер включатимуться оцінки з усіх предметів. Цим підвищується значення екзамену з російської мови та літератури, а також мови, якою велося викладання у школі. Оцінка за твір тепер в будь-якому вузі займатиме повноправне місце в сумі прохідних балів.

Щоб врахувати повніше успіхи у середньому учбовому закладі, до конкурсної суми балів вводиться середня арифметична оцінка з атестата про закінчення школи. Добір вступників до вузів, таким чином, проводитиметься відповідно до загальної кількості балів на основі оцінок, одержаних на вступних екзаменах з дисциплін, передбачених правилами прийому (залежно від обраної спеціальності), і середньої арифметичної оцінки з усіх дисциплін із документа про середню освіту.

Така оцінка, взята з шкільного атестата, певною мірою враховуватиме не тільки знання абітурієнта, але й його сумлінність до занять.

Правила дають можливість при рівності загальної кількості балів користуватися переважним правом на зарахування тим, хто вже виявив свій нахил до обраної спеціальності, брав активну участь у шкільних гуртках, конкурсах, оглядах, олімпіадах.

Система вищої освіти в нашій країні буде і далі вдосконалюватися відповідно до рішень XXIV з'їзду КПРС, вимог науково-технічного прогресу, інтересів комуністичного будівництва в нашій країні.

(ТАРС).

КРИТЕРІЇ УСПІХУ

За високі показники, досягнуті в соціалістичному змаганні, на урочистій лінійці колективу Олександрійського сільського професійно-технічного училища № 3 вручено перехідний Червоний прапор.

Ще перед новим навчальним роком була підготовлена відповідна навчально-виробнича база для вивчення нових спеціальностей — електрогазозварників і слюсарів-радіомонтажників, в колгоспи і радгоспи області направлено більш як 250 учнів для проходження виробничої практики, укомплектовані сімнадцять груп нового набору.

Уже в цій підготовчій роботі домагалися найбільшої віддачі, бо відомо, що від умілої організації початку якоїсь справи залежить і її кінцевий результат.

Перше вересня був світлий, радісний день. До навчання приступили 350 юнаків і дівчат, звучали напутні слова, букети квітів лягли до підніжжя пам'ятника В. І. Леніну, того дня учні слухали розповідь про торжество комуністичних ідей на Ленінському уроці.

Так починався рік. А потім кожен наступний день ніс у собі відгомін активної діяльності колективу — конкурс квітів чи комсомольський «вогник», тематична конференція чи концерт, зустріч з комсомольцями перших п'ятирічок чи передовиками виробництва — вся діяльність педагогічного колективу, партійної та комсомольської організацій спрямовувалися на головне: створити в училищі атмосферу активного життя, виховати в учнів любов до професії, формувати справжніх патріотів, радянських людей.

В кінці лютого закінчили навчання 250 вихованців СПТУ № 3. Озброєні міцними знаннями, вони поповнять ряди трудівників. В кожного з них проляже свій шлях у життя. Залишаться позаду будні училища, робота в різноманітних гуртках технічної творчості, художньої самодіяльності, спортивних секціях, громадська робота.

Зараз завдання колективу — не стояти на місці, шукати нові форми роботи з учнями, адже Червоний прапор зобов'язує до цього.

П. МУКОСЄЄВ,
заступник директора по навчально-виховній частині СПТУ № 3.
м. Олександрія.

ГПО НА НОВОМУ МАРШІ

СПОРТ

З АВАНСОМ НА ЗАВТРА

З ПЕРШИХ днів введення в дію нового комплексу ГПО комсомольські та фізкультурні активісти області почали діяльну підготовку молоді до здачі фізкультурних нормативів. При районних та міських комітетах фізкультури та спорту всюди створюються спеціальні комісії з справах прийому заліків юнаків та дівчат. В Знам'янському районі, наприклад, в оборонних організаціях проведено змагання «Юний стрілець», «Влучний стрілець», десятки школярів та молодих виробничників взяли участь в зимовому спортивному триборстві. З військово-технічних видів спорту проведено поєдинки на заводі залізобетонних опор, в профтехучилищі № 2, сільськогосподарському технікумі, локомотивному депо.

Всі ці заходи дали змогу наперед визначити рівень готовності молоді перед більш відповідальними випробуваннями. Звичайно, окремі старшокласники, молоді робітники сьогодні ще не можуть сповна виконати програму III та IV ступенів фізкультурного комплексу. Але більшість юнаків, які повинні незабаром піти до армії, вже демонструє високі спортивні результати. Саме з цією категорією комсомольців і працюють нині фізкультурні активісти найбільше.

В Бобринці нещодавно було проведено день стрибуна. Серед спортсменів молодшої вікової групи відзначились представники восьмирічної школи № 3. Наприклад, О. Тісцов стрибнув у висоту на 145 сантиметрів. А коли почали змагання старшокласники, тут найсильнішим виявився С. Пироженко (155 сантиметрів). В загальнокомандному заліку призові місця поділили між собою спортсмени профтехучилища № 2 та сільськогосподарського технікуму.

Свої накреслення у петрівчан. Тут в більшості шкіл району проведено змагання з військово-технічних видів спорту, комсомольці та молодь взяли участь в туристських походах.

Отже, в деяких фізкультурних колективах досягнення є вже з авансом і на завтрашній день. Але попереду більш широке коло діяльності у справі пропаганди нормативів та вимог нового комплексу ГПО, підготовці громадських інструкторів та суддів, в будівництві спортивних споруд. Адже без такої роботи неможливо буде допомогти сотням юнаків та дівчат скласти комсомольські екзамени з фізичної та військово-технічної підготовки.

В. СУРЖАН,
начальник оргвідділу обласного комітету по фізкультурі та спорту.

Люди, час, події

18 БЕРЕЗНЯ — ДЕНЬ ПАРИЗЬКОЇ КОМУНИ

СЛОВО ПРО ЇЇ БОРЦІВ

КАРЛ МАРКС:

Боротьба робітничого класу з класом капіталістів і його державою вступила завдяки Паризькій Комуні в нову фазу. Як би не скінчилася справа безпосередньо цього разу, новий вихідний пункт всесвітньо-історичної ваги все-таки завойовано.

Париж, що працював, мислив, боровся, спливав кров'ю, але сяяв натхненною свідомістю своєї історичної ініціативи, майже забував про людожерів, що стояли перед його стінами, з ентузіазмом віддавшись будівництву нового суспільства.

ФРІДРІХ ЕНГЕЛЬС:

Останнім часом соціал-демократичний філістер знову починає відчувати спасенний страх при словах: диктатура пролетаріату.

Чи хочете знати, шановні панове, який вигляд має ця диктатура? Подивіться на Паризьку Комуну. Це була диктатура пролетаріату.

В. І. ЛЕНІН:

Справа Комуни — це справа соціальної революції, справа повного політичного і економічного звільнення трудящих, це справа всесвітнього пролетаріату, і в цьому розумінні вона безсмертна.

«Радянська влада» є другий всесвітньо-історичний крок чи етап розвитку диктатури пролетаріату. Першим кроком була Паризька Комуна.

«Ленін говорив про Комуну, — пише М. Ессен про доповідь, на якій вона була присутньою в 1904 році в Женеві, — і ми відчували її могутній порух, її пафос, її трагедію, її світове значення. Паризька Комуна встала перед нами як палаюча зірка нового життя, як перший досвід робітників взяти владу в свої руки. Ми мислено бачили обложений Париж, боягузтво і зраду панівних класів, продажний уряд, що втік у Версаль і продав батьківщину, ми побачили героїчний клас, який взяв на себе захист вітчизни і завдання побудови держави на нових засадах. Ленін показав усі труднощі виконання цих завдань, розкрив усі протиріччя, помилки Комуни, розповів про її загибель».

ТЕЗИ ЦК КПРС «ДО 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ ВОЛОДИМИРА ІЛЛІЧА ЛЕНІНА»:

Узагальнивши досвід Паризької Комуни, трьох російських революцій, Ленін розвинув і конкретизував вчення Маркса і Енгельса про диктатуру пролетаріату, глибоко розкрив історичне значення Республіки Рад — держави нового типу...

АВГУСТ БЕБЕЛЬ:

...Весь європейський пролетаріат і всі, в чиїх серцях ще живе почуття свободи і незалежності, з надією дивляться на Париж. Панове, якщо навіть в даний момент Париж і підкорений, то я нагадую вам про те, що боротьба там була лише невеликою сутичкою на авансценах, що головне в Європі ще попереду і що не пройде і кілька десятиріч, як бойовий клич паризького пролетаріату: «Мир хатам, війна палацам, смерть нужді і тунеядству!» — стане бойовим кличем всього європейського пролетаріату.

МАРСЕЛЬ КАШЕН:

Нам, синам і внукам Паризької Комуни, вона дорога не тільки як велика історична подія. Прапор Комуни майорить над нами в нових битвах за справу робітничого класу. Історичний приклад Комуни зробив неоціненну послугу міжнародному рухові робітничого класу, переможній пролетарській революції в Росії, що увінчалася створенням соціалістичного суспільства і відкрила всьому людству шлях до великого майбутнього.

Національний гвардієць з дружиною та дитям.

ЕРНСТ ТЕЛЬМАН:

Я приїхав у Париж, в місто Комуни 1871 року, цього яскравого маяка, що освітлює шлях пролетарського революційного руху... Пам'ять про героїчні дні Паризької Комуни допоможе нам в кожному пролетарі підняти дух класової солідарності і мобілізувати його на боротьбу проти класового ворога у своїй власній країні.

ГЕОРГІЙ ДИМИТРОВ:

Паризька Комуна виражала інтереси і сокровенні сподівання міжнародного пролетаріату, і вона стала прапором пролетарського інтернаціоналізму.

Валерій ЮР'ЄВ

МАТЕРИКИ

ПЛАНЕТА ЛЕНІНА

Сузір'я світу — п'ять материків —
П'ять дивних обріїв у голубих долинах,
І кожен — віра,
пробиває мур.
Стає чільніше, ближчає до зір,
Як мить свята, коли найперший камінь
Вростав урочо в тіло постаменту,
Планета Леніна...
Учора по зернині
Граніт змивали збурені потоки,
І той пругнів,
тужавів,
виповнявся
Могуттю бурі в грізнім океані,
Щоб стать над світом просто і велично
На віки вічні постаттю людською.
А чую, кажуть:
За найвищу скелю
Одного разу небо зачепилось,
Ударив грім,
І — розкололось небо,
А з полисання блискавиць,
як з хати,
У чорному пальто,
у кепці чорній
Зійшов звичайний чоловік на землю.
Найперші промені чоло торкнули
мудре,
Найперші квіти зацвіли із саду.
Найперші краплі голубої зливи —
На простоті,
на величі,
на думі...
Ні, не здається,
То я твердо знаю:
Коли зійшов Ілліч на поле матері —
Джерел цілющих райдуги заграли,
І вікна повернулися до сонця.
Ось він стоїть,
немов вернув з роботи,
Ось він іде у кожну світлу мить,
І молодо,
і зоряно,
і любо
В ясних очах,
Як добрий день,
Як доля.
Я бачив сам:
К його долоні теплій
хилився колос,
Повен,
красен колос,
Тоді крайнебо розцвітало злотом
І пахло хлібом.
Я бачив сам,
Як урочистий сонях
Тягнув до нього голову чубату,
А край шляху — плело вінок дівча,
Та й заплітало
У біле диво полум'я ромашок,
Барвінок та чебрець пахучий,
І в серці,
в Іллічевім серці —
Стояло поле...
А чую, кажуть:
Море синьогриве,
Коли гойдав його дев'ятибальний вітер,
П'ять скель високих —
п'ять материків —
Своїм буттям Свободи окропило,
Вдихнуло в камінь серце,
кров,
надію,
Щоб над віками просто і велично
Ішов Ілліч,
Ішов великий Ленін.

ПІКАССО МАЛЮЄ ГОЛУБА

Зелене око радіоприймача
На уламок пензля, як гріх, нанизував,
А ефір божевілів,
поза під ковдру,
сичав,
Тиснув шиби,
ламав карнизи:
— Повторюємо... Повторюємо...
— Для народів і націй...
А за вікнами:
— Си-и-ила!
— Чули?
— Оце утнули...
І знову ефір:
— На кожну людину —
Чи ти президент чи пастух —
Сто тонн тротилу!!!
А за вікнами:
— В шахтах вирубали...
— В полі виробили...
Зелене око радіоприймача
Моргнуло:
— Під богом всі ми...
Робітня хитнулась в моїх очах
Полум'ям Хіросіми!
Я шпарку
довго
в майстерні шукав,
Може, хоч там приютився спокій?!
А за мною —
тіні біжать на руках —
Хліборобів,
філософів,
докерів,
А за мною —
голів і колін вертеп.
В чаду
Осипається
Попіл...
Чорний вітер не сніг мете
По дорогах твоїх, Європо
Ти не спиш...
Озвався, коли не спиш.
Вже над Сеною — обриси ранку.
Ти заходь, помірнуємо вдвох, Париж,
Як нам зняти обрання Мовчання
Із усіх континентів,
з усіх широт.
Мить і Вічність лягли на терези...
Гуготіє,
вогніє,
колозорот
І підлога, і стеля — безвість!
Летимо.
Океанно двигтить узвиш.
На палітру я очі вилив.
Розкажи,
розкажи хоч тепер, Париж,
Які мальви ростуть з тротилу!
Розкажи...
Над Москвою цвіте добро,
Над Москвою мій дух витає.
Все готове —
і фарби,
і пензлі,
і кров...
Світає.
Зелене око радіоприймача
Не убив, а віддав я найвищому вітру...
Білий голуб, крилля доокола плеча,
Білий голуб у небо летить з палітри.

ТЕЛЕЕКРАН

ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД

НЕДІЛЯ, 19 БЕРЕЗНЯ. ПЕРША ПРОГРАМА. 9.05 — Ранкова гімнастика для дітей. (М). 9.15 — Новини. (М). 9.30 — Кольорове телебачення. Для школярів. «Будильник». (М). 10.00 — «Товари — народу». (М). 10.30 — «Музичний кіоск». (М). 11.30 — «Сільська година». (М). 12.25 — «Чотири танцісти і собака». Багатосерійний телефільм. 17-е серія. (М). 13.20 — Кіножурнал «Новини дня». (М). 13.30 — Для воїнів Радянської Армії і Флоту. (М). 14.00 — Кольорове телебачення. Для школярів. Концерт ансамблю пісні і танцю Ленінградського палацу піонерів. (Ленінград). 14.45 — Кольорове телебачення. Мультфільм «Козеня». (М). 14.55 — Новини. (М). 15.00 — Всесоюзний телевізійний фестиваль народної творчості. Узбецька РСР. (Ташкент). 16.55 — Телевізійний народний університет. «Народна освіта і суспільний прогрес». (М). 17.00 — Кольорове телебачення. «Клуб кіноподорожей». (М). 18.00 — Новини. (М). 18.10 — «Народні візерунки». Концерт. (М). 19.05 — «Японія сьогодні». Передача 4-а. (М). 19.50 — «Доля резидента». Художній фільм. II серія. (М). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — Наші прем'єри. «На грані життя». Телеспектакль. (Ворошиловград). 22.45 — Вечірні новини. (К).

ДРУГА ПРОГРАМА. 17.00 «Сільські обрії». (К). 17.30 — «Зірочка». (К). 18.00 — Фільм-концерт. (К). 18.30 — «Поетичні рядки». (К). 19.00 — «На меридіанах України». (К). 19.30 — «Музичні новини». (К). 20.10 — Прем'єра студії «Укртелефільм». (К). 20.45 — «На добраніч, діти». (К). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — В ефірі — «Молодість». «Стадіон несподіванок». (М). 23.35 — Кольорове телебачення. «Вечірні мелодії» (М). 23.20 — Новини. (М).

ПОНЕДІЛОК, 20 БЕРЕЗНЯ. ПЕРША ПРОГРАМА. 9.55 — Відкриття XV з'їзду профспілок СРСР. Трансляція з Кремлівського Палацу з'їздів. 16.55 — Програма передач. (Кіровоград). 17.00 — «Земля — наше багатство». (Донецьк). 17.30 — Республіканська фізико-математична школа. (К). 18.00 — Тележурнал «Людина і закон». (Кіровоград). 18.40 — Фільм. «У нашій квартирі газ». (Кіровоград). 18.50 — Бесіда лікаря. (Кіровоград). 19.00 — Інформаційна програма «Вісті». (К). 19.30 — Концерт на замовлення працівників сільського господарства. (К). 20.00 — Репортаж про відкриття XV з'їзду профспілок СРСР. (М). 22.00 — Концерт. (М). 23.10 — Новини. (М).

ДРУГА ПРОГРАМА. 9.55 — Відкриття XV з'їзду профспілок СРСР. Трансляція з Кремлівського Палацу з'їздів. (М). 16.20 — «Великий почин». Навчальна передача. (М). 17.05 — Для молодших школярів. «Прихід весни». (М). 17.30 — «Піонерія на марші». (М). 18.00 — Новини. (М). 18.10 — На здобуття Ленінської премії. «Меморіальний комплекс в Ульяновську». (М). 18.40 — «Осіння новела». Телевізійний художній фільм. (М). 19.30 — Симфонічний концерт. (М). 20.00 — Репортаж про відкриття XV з'їзду профспілок СРСР. (М). 22.00 — «Старт». (К). 22.35 — «Спортлото». (К). 22.45 — Вечірні новини. (М).

ВІВТОРОК, 21 БЕРЕЗНЯ. ПЕРША ПРОГРАМА. 9.30 — Новини. (М). 9.45 — Кольорове телебачення. Для дітей. «Умілі руки». (М). 10.15 — «Салют, Маріє!» Художній фільм. 1 та 2 серії. (М). 12.25 — Кольорове телебачення. «Рідні наспіви». Виступають колективи художньої самодіяльності Комі АРСР. (М). 13.10 — «Шахова школа». (М). 14.10 — Новини. (М). 15.50 — Програма передач. (Кіровоград). 15.55 — М. Шолохов. «Донські оповідання». (М). 17.00 — Телефільм. (Кіровоград). 17.15 — «Хроніка тижня». (Кіровоград). 17.30 — «Здоров'я». Науково-популярна програма. (М). 18.00 — Новини. (М). 18.10 — Кольорове телебачення. «Люди як ріки». Телевізійний художній фільм. (М). 19.00 — «Ленінський університет мільйонів». «Політичні битви в країнах капіталу». (М). 19.45 — «Говорять делегати XV з'їзду профспілок СРСР». (М). 20.00 — Концерт Державного академічного російського народного хору імені П'ятницького. (М). 21.00 — На XV з'їзді профспілок. Програма «Час». (М). 21.30 — Кінофестиваль, присвячений 50-річчю утворення СРСР. Художній фільм «Микола Бауман». (К). 23.10 — Вечірні новини. (К).

ДРУГА ПРОГРАМА. 17.00 — «Глибоке світло». (Харків). 17.30 — Мультфільм «Пішоходи». (К). 17.40 — «На головних напрямках п'ятирічки». (Ворошиловград). 18.00 — Фільм-концерт «Музичні картинки». (К). 18.25 — Оголошення. (К). 18.30 — Телефільм «Людина на землі». (К). 19.00 — Інформаційна програма «Вісті». (К). 19.30 — Концерт, присвячений 130-річчю від дня народження М. В. Лисенка. В перерві — «Надобраніч, діти». (К). 21.00 — Програма «Час». (М). 21.30 — «Сторінки творчості письменника К. Симонова». (М). 22.35 — «Спортивний щоденник». (М). 22.50 — Новини. (М).

Про можливі зміни в програмі нас повідомлять диктори радіо і телебачення.

ДИХАТИ ВОДОЮ?

ХТО не знає головного героя фантастичного роману О. Бєляєва «Людина-амфібія»? Пам'ятаєте, як батько Іхтіандра, професор Сальватор, зробив йому складну операцію — пересадив зябра акули замість хворих легенів, перетворивши свого сина на людину-рибу, господаря морських просторів. Звичайно, то все вигадка. А ось в 1962 році Жак-Ів Кусто цілком серйозно заявив з трибуни II Всесвітнього конгресу підводної діяльності (в Лондоні) про можливість створення в майбутньому справжньої підводної людини — «гомо акватікус», яка одержуватиме необхідний їй кисень за допомогою штучних зябер.

Історія знає багато прикладів, коли ідеї вчених значно випереджали свій час і здавалися їх сучасникам нездійсненними. Для цього досить згадати «великого фантаста» недавнього минулого, а пізніше загальновизнаного батька ракетобудування й космонавтики К. Е. Ціолковського. Що ж до висловлювання Кусто, то в ньому більше віри в здатності людини і професійного ентузіазму, ніж обґрунтованих причин: тоді не були відомі деякі можливості людського організму, відкриті згодом ученими-фізіологами. Та ось минуло лише кілька років, і сталося те, на що навряд чи сподівався навіть сам провісник появи нових жителів моря.

Виявилося, насамперед, що легенева тканина наземних ссавців сама по собі здатна засвоювати з води кисень у кількості, необхідній для нормальної життєдіяльності. Це сенсаційне відкриття, підтверджене численними експериментами з тваринами, зробив голландський фізіолог Йоганнес Кільстра. Його піддослідні миші, щурі, собаки, занурені в спеціальні камери, дихали від 6 до 38 годин солезим розчином, який за складом був близький до плазми їх крові й збагачувався киснем під тиском до 100 атмосфер.

Звичайно, штучні, насичені киснем розчини Кільстра відрізнялися своїм складом від природної океанічної води. А чи є можливість для використання наземними ссавцями і людьми саме води з розчиненим у ній киснем? Адже для життєдіяльності людини необхідно понад 30 грамів цього газу щогодини.

Дослідження морської води показали, що в кожному її кубометрі розчинено близько 10 грамів кисню. Виходить, практично безмежні його запаси в океанах і морях можуть зробити водні простори «другою атмосферою» для людей! Основою для таких тверджень є сама будова легеневих тканин людини. Як і зябра риб, вони являють собою проникні для газів плівки-мембрани.

Але чи не можна використати розчинений у воді кисень не безпосередньо з неї, а через який-небудь газовий буферний шар, котрий захищав би дихальні шляхи й легені від проникнення в них рідини? Про результати робіт над цією проблемою, що надзвичайно зацікавила багатьох дослідників, стало відомо вже в 1968 році.

Першим, не менш сенсаційним, ніж відкриття Кільстра, було повідомлення японського експериментатора Ісіро Насімото. Скрупульозно вивчивши будову й функціонування зябер у риб, він створив їх штучну модель. Це була надзвичайно тонка плівка з великою кількістю мікроскопічних отворів, за допомогою яких вона виконувала ту ж роль, що й фільтруючі мембрани риб — бути непроникною для молекул води і водночас пропускати крізь себе кисень і вуглекислий газ. Двох мишей, захищених такою плівкою, Насімото щодня занурював на 7 годин в акваріум з морською водою, і вони почували себе там «як удома».

Тепер японський учений продовжує удосконалювати свій винахід і мріє створити штучні зябра, придатні для використання людиною (у вигляді маски). Отож мова йде вже не про якусь там фантастику, а про цілком реальну можливість вивільнити підводників від важких балонів з дихальними сумішами, обмежені запаси набагато скорочують час їх перебування під водою, або від шлангів, що зв'язують водолазів із різноманітними захисними компресорними пристроями й сковують їх пересування.

Майже одночасно з Насімото аналогічну плівку з кремнійорганічної гуми товщиною у два мікрони створив американський дослідник Уолтер Рабб. Пізніше з'явився ряд інших нових матеріалів, здатних вибірково пропускати крізь себе лише кисень і вуглекислий газ, що набагато розширило можливості експериментаторів.

Та не встигли ще вгамуватися пристрасті навколо обговорення перспективності цих, по суті, щойно початих досліджень, як американський винахідник Вальдемар А. Ейрс буквально приголомшив світ. У присутності численних свідків — репортерів та експертів патентного бюро він занурив обличчя у морську воду і дихав так за допомогою свого «зябрового респіратора» цілу годину!

Нині зусилля вчених зосереджені не тільки на вдосконаленні штучних зябер. Паралельно з цим біонічним напрямом розвивається й інший, започаткований згаданим уже Й. Кільстра. Один з останніх дослідів цього вченого увінчався небаченим успіхом: людина вперше дихала рідиною протягом тривалого часу без будь-яких негативних наслідків для організму. Щоправда, водолаз Френсіс Фалейчик, котрий відважився на цей експеримент, дихав не морською водою, а штучним розчином і поки що тільки однією легенею. Але ж це перший крок на шляху до повної автономії людини в підводному світі!

Б. ЄНЕВИЧ, Є. ЧЕРНЯЄВ,
кандидати біологічних наук.

КНИЖКА - НЕВИДИМКА

У фондах Запорізького краєзнавчого музею зберігається книжечка-малятко. Це вірші Адама Міцкевича польською мовою. Формат книжки 19 на 29 міліметрів, а товщина — один сантиметр. Вона видана в 1898 році у Варшаві.

Найменша в нашій країні друкована книжка — «Байки Крилова» — зберігається в Ермітажі. Вона не більша від звичайної поштової марки.

Але і це не межа. Відомий український умілець М. Сядристий, чиї мініатюрні вироби не раз демонструвалися на міжнародних виставках, створив найменшу в світі книжечку — «Кобзар» Т. Г. Шевченка. Площа її обкладинки — 0,6 квадратного міліметра. Книжку легко продіти крізь вушко голки або сховати у віях. Звичайною павутинкою можна закрити рядок. Сторінки «Кобзаря» удвоє тонші від цигаркового паперу. Друкований текст на кожній сторінці займає менш як 0,5 квадратного міліметра. Книжку зшито звичайною павутинкою, бо інші матеріали виявились для неї надто грубими. Обгортка виготовлена з пелюстки квітки безсмертника і прикрашена з обох боків золотими смужками. Перегортати сторінки книжечки можна лише кінчиком загостреної волосини, а читати — тільки під мікроскопом.

ЗВРИКА

СТОРІНКА ДЛЯ ДОПИТЛИВИХ

„ІНДІЙГАЛІЄВИЙ КОНТУР"

Потужні атомні електростанції (АЕС) можуть стати з часом великими виробниками різних хімічних продуктів. Ця нова спеціальність АЕС цілком реальна і економічно доцільна, як твердять грузинські фізики. У співдружності з московськими і латвійськими колегами вони розробили технологію використання гамма-променів для виробництва ряду полімерних матеріалів.

Широкі можливості використання такої технології відкриває спеціальна установка, яка дістала назву «Індійгалієвий контур».

(РАТАУ).

АВТОМАТИЧНИЙ МЕТЕОРОЛОГ

СПЕЦІАЛІСТАМИ інституту експериментальної метеорології в місті Обнінську під Москвою створена автоматична метеостанція. Вона призначена для вдосконалення служби погоди в різних районах Радянського Союзу, а також на кораблях, що несуть метеовахту в морях та океанах.

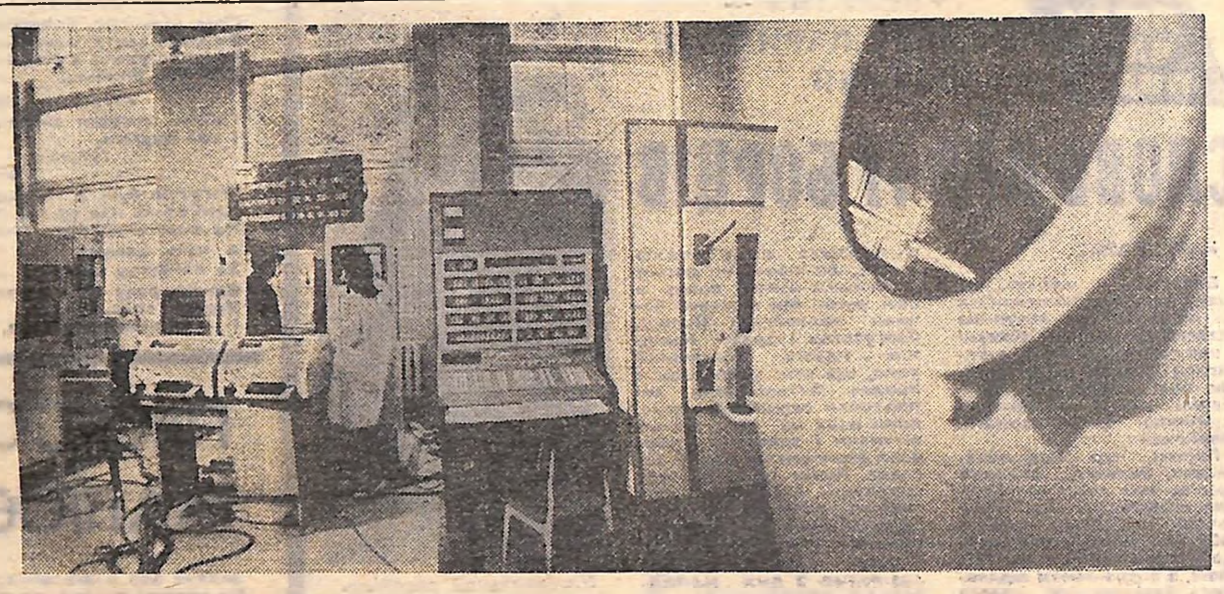

На знімку: автоматична метеостанція (в центрі) проходить перевірку в лабораторії Інституту експериментальної метеорології в місті Обнінську.

Фото Б. Кавашкіна.

АПН.

НОВИНИ, НОВИНИ...

● Надійним помічником інженерів обіцяє стати створена у спеціальному конструкторському бюро Інституту кібернетики Академії наук України малогабаритна обчислювальна машина «Оріон».

Кібернетична установка призначена для швидкого розрахунку і аналізу завдань планування та управління. «Оріон» принесе чималу користь як допоміжний пристрій автоматизованих систем управління диспетчерських систем у промисловості і на транспорті. Нова машина недорога, економічна, надійна і проста в експлуатації.

● Високоефективну синтетичну речовину для лазерних випромінювачів і квантових підсилювачів створила група радянських учених і спеціалістів промисловості. Це так звані фосфатні стекла, до складу яких входять у певних пропорціях фосфор, натрій, літій. Нові стекла мають багато цінних переваг над іншими матеріалами, застосовуваними у лазерній техніці.

У створенні фосфатних стекол взяли участь учені Інституту радіотехніки і електроніки та Інституту загальної і неорганічної хімії імені М. С. Курнакова Академії наук СРСР, а також спеціалісти Литкарінського заводу оптичного скла.

Нові фосфатні стекла запатентовані в Англії і Франції.

ЗОВСІМ НЕ ДИВОВІСТЬ

● Фірма «Сент Реґіс» розробила метод виробництва газетного паперу з побутового сміття.

Хоча економічний аспект цієї проблеми ще докладно не вивчений, такий метод дозволить використати для виробництва паперу нове джерело сировини і знизити витрати деревини.

З травня минулого року за новою технологією працює дослідний пристрій, який переробляє за 8 годин 50 тонн побутового сміття.

Досліди показали, що одержаний за такою технологією папір не має бактеріологічних забруднень.

● Фірма «Ханкель» виготовляє з поліхлорпіна спеціальний клей «Тангіт» для з'єднання труб. Цей клей робить трубопроводи довговічними і газонепроникними. За його допомогою можна з'єднувати непористі матеріали (метали, фарфор, кераміку, пластмаси тощо).

● Багаторічні дослідження вчених Інституту гідрогеології і гідрофізики Академії наук Казахської РСР показали, що на просторах між північно-східним узбережжям Каспійського моря і Мугоджарськими горами випадають мінералізовані дощі. Вміст солей у них досягає 80 міліграмів на літо.

Випадання солоних дощів учені пояснюють високою запиленістю вітрів, які віють з безводних пустель Казахстану і Середньої Азії. Річ у тому, що багато їх районів природа «пересолила», і пилові бурі, а також смерчі піднімають у повітря великі кількості різних солей.

(РАТАУ).

передплачуйте, читайте-газету „Молодий комунар"

Продовжується передплата на комсомольсько-молодіжне видання «Молодий комунар». Газету можна передплатити в райагенствах «Союздруку», відділеннях зв'язку на квітень та наступні місяці.

ПЕРЕДПЛАТНА ЦІНА ГАЗЕТИ: НА 9 МІСЯЦІВ — 1 КРБ. 80 КОП., НА ПІВРОКУ — 1 КРБ. 20 КОП., НА 3 МІСЯЦІ — 60 КОП.

Якщо Вам відмовили в передплаті на «Молодий комунар», звертайтеся до редакції особисто, листом або по телефону № 2-45-36.

НАША АДРЕСА І ТЕЛЕФОНИ

316050 ГСП, Кіровоград-50, вул. Луначарського, 36.
Телефони: відповідального секретаря та відділу комсомольського життя — 2-45-35, відділу пропаганди, відділу листів і масової роботи та інших відділів — 2-45-36.

«МОЛОДОЙ КОММУНАР», орган Кировоградского обкома ЛКСМУ, г. Кировоград.

Друкарня ім. Г. М. Димитрова, обласного управління по пресі, м. Кіровоград, вул. Глінки, 2.

БК 04048. Індекс 61 197 Зам. № 10668. Тираж 56 000.

Редактор В. ПОГРІБНИЙ.